

Skrivträning som fördjupar lärandet

Susanne Pelger, Naturvetenskap

Sara Santesson, Retorik

Lunds universitet

För en kandidatexamen ska studenten

- visa förmåga att muntligt och skriftligt redogöra för och diskutera information, problem och lösningar i dialog med olika grupper

Högskoleförordningen

Studenternas styrkor

De flesta klarar att

- formulera informativa och slående rubriker
- skriva goda introduktionsstycken.

(Pelger, Santesson & Josefsson 2009)

Studenternas svagheter

Många är oförmögna att

- anpassa sig till den populärvetenskapliga genren
- vidga perspektivet
- lyfta fram textens huvudtanke (själva ”poängen”)
- argumentera för projektets relevans
- generalisera och spekulera.

Exempel: rubriker

Före

Påverkas blåmusslans filtreringskapacitet av korttids-exponering av *Nodularia spumigena*?

Efter

Får blåmusslan ont i magen av cyanobakterier?

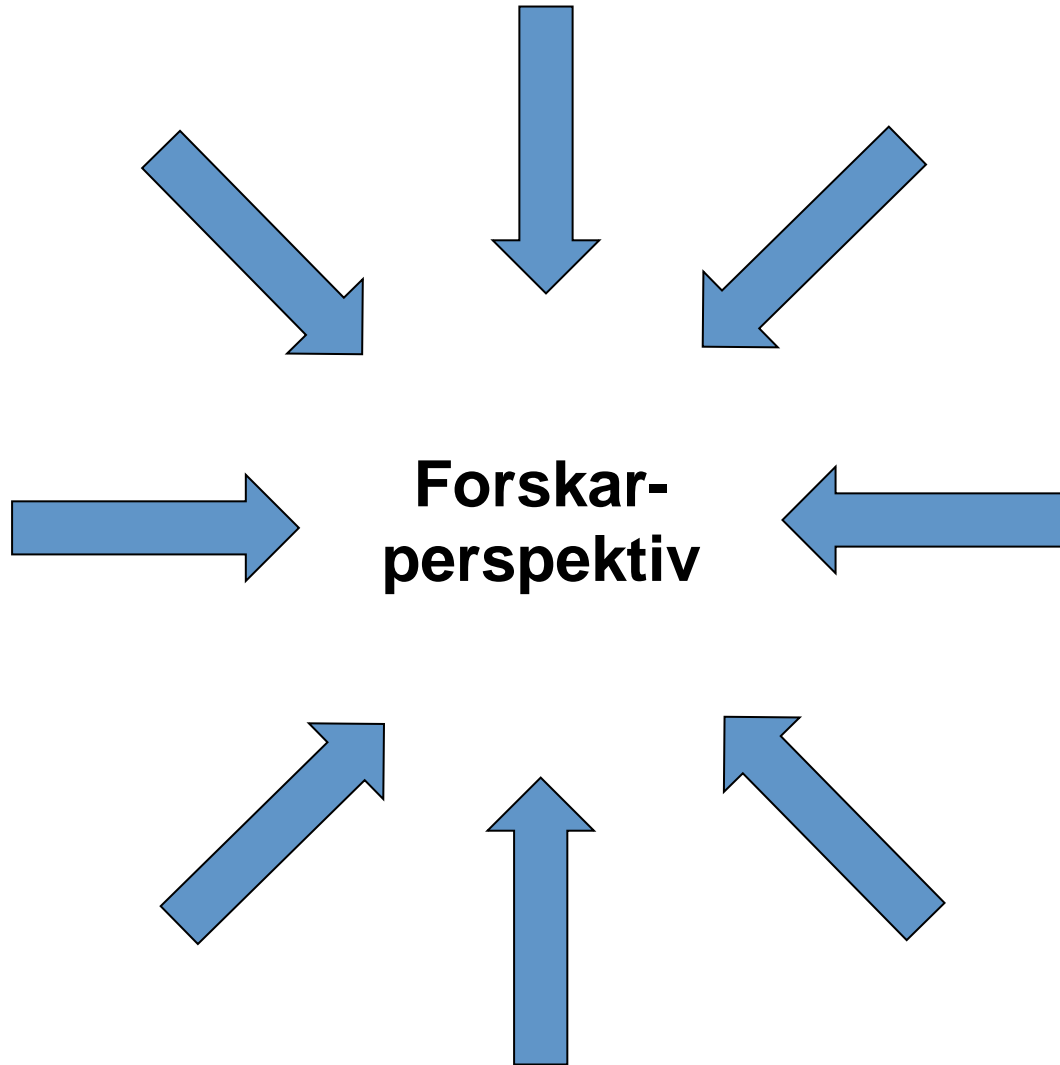
Före

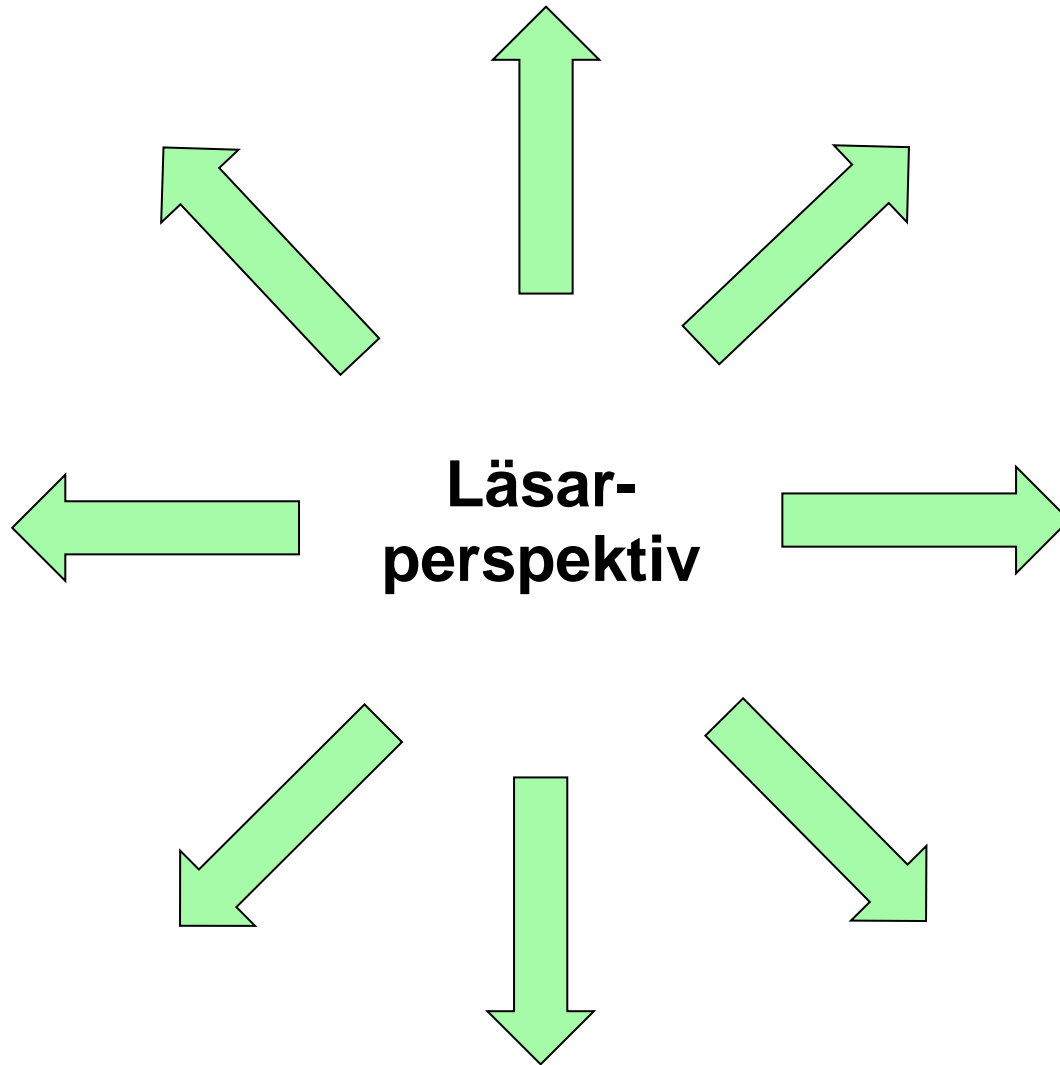
Undersökning av bottenfauna i Ybbarpsån – ett sätt att mäta tidigare och nuvarande miljöförhållanden

Efter

Liv på botten – ett sätt att studera miljöpåverkan

Populärvetenskapligt skrivande

Den populärvetenskapliga retoriken kan hjälpa studenten att

- byta perspektiv
- se ämnets/projektets relevans för samhället och individen
- utveckla förmågan till kritisk reflexion och argumentation
- utveckla även sitt vetenskapliga skrivande
- bli medveten om sin egen kompetens.

(Dysthe m.fl. 2011)

RETORIK FÖR NATURVETARE

SKRIVANDE SOM FÖRDJUPAR LÄRANDET

Studentlitteratur

SUSANNE PELGER & SARA SANTESSON

- Vad är god populärvetenskap?
- Skriva för att lära
- Att handleda skrivande
- Kommunikationsövningar

Hur tränar man populärvetenskaplig kommunikation?

På klassrumsnivå:

Hisspresentation

Populärvetenskaplig inledning

Debattartikel

Du förklarar på ett lättillgängligt sätt hur färg och storlek påverkar ödlornas kroppstemperatur. Du berättar också hur du har gått tillväga i ditt projekt för att ta reda på mer om detta.

I ingressen lyfts problemet upp och lösningen antyds – mycket journalistiskt upplägg!

Åskådliggörande och rolig metafor!

Lärarens respons:

Här är texten lite svårbegriplig. Kan du använda ett exempel eller något annat för att belysa ditt resonemang?

Avsluta med att lyfta resonemanget en nivå och tala om på vilket sätt den här typen av kunskap kan vara intressant för läsaren. Kan du anknyta till något som den enskilda individen eller samhället kan ha nytta eller glädje av?

Lärarens respons:

Texten har en språkstil som bitvis ligger nära den vetenskapliga. Något som bidrar till detta är den passiva formen och den relativt stora andelen abstrakta substantiv. Jämför de gulmarkerade meningarna med de grönmarkerade, där språket är mer vardagligt, med fler bisatser, färre substantiveringar och pronomen som "jag" och "man" .

Studenttext

För att möjliggöra en förändrad markanvändning på ett förorenat område, måste föroreningsituationen åtgärdas.

En vanlig metod är schaktsanering, vilket innebär att de förorenade massorna grävs bort och fraktas till deponi för vidare behandling.

Hur tränar man populärvetenskaplig kommunikation?

På utbildningsnivå:

- konkreta lärandemål på kursnivå
- ämnesintegrerad träning (Blåsjö 2004; Barrie 2006)
- respons och examination som speglar målen (Biggs 2003)
- samsyn och progression genom utbildningen

Referenser

- Barrie, S. (2006). Understanding what we mean by the generic attributes of graduates. *Higher Education* 51: 215–241.
- Biggs, J.B. (2003). *Teaching for quality learning at university* (2nd edition). The Society for Research into Higher Education & Open University Press.
- Blåsjö, M. (2004). *Studenters skrivande i två kunskapsbyggande miljöer*. Stockholm Studies in Scandinavian Philology. Stockholm: Almqvist & Wiksell International.
- Dysthe, O., Hertzberg, F. & Hoel, T. Løkensgard (2011). *Skriva för att lära*. Lund: Studentlitteratur.
- Pelger, S., Santesson, S. & Josefsson, G. (2009). *Naturvetare skriver populärvetenskap*. Lund, Lunds universitet.
- Svensk Författningssamling (SFS 1993:100). *Högskoleförordning*.

